

Đề bài:

Phát biểu cảm nhận về
bài thơ Sông lấp của
Trần Tế Xương:

Sông kia rày đã lên đòng

Chỗ làm nhà của chỗ trồng

ngô khoai

Vắng nghe tiếng ếch bên tai

Giật mình còn tưởng tiếng ai

gọi đò.

Bài làm

Người ta nói rằng ở Trần Tế Xương có thể tìm thấy hai con người khác nhau: một con người ban ngày lúc nào cũng lung sục, len lỏi khắp nơi ngõ ngách để tìm ra những cái xấu xa, ngốc nghếch và trên môi luôn phát ra tiếng cười mỉa mai, chua chát đến độc địa, đồng thời một con người về đêm đầy ắp những trăn trở, nhức nhối. Những u uất mà chỉ với bóng đêm tĩnh mịch, con người ấy mới có thể trút hết tâm ý của mình. *Sông lấp* là một bài thơ của “con người đêm” ấy.

Khi đọc bài thơ lần đầu, *Sông lấp* không để lại ấn tượng gì trong tôi, hình như tôi thích cái:

*Ngủ quách sự đời thân kẻ thức
Chùa đâu chú trọc đã hồi chuông.*

(Đêm hè)

hơn những từ ngữ dường như quá đơn sơ, bình thường của *Sông lấp*. Lâu lắm rồi tình cờ tôi gặp lại *Sông lấp*, sau cảm giác bình thường như khi tôi đọc lần trước ở hai câu đầu bài, tôi bất chợt “giật mình” khi nghe âm hưởng:

*Văng vẳng tiếng ếch bên tai
Giật mình còn tưởng tiếng ai gọi dò.*

Tôi bắt đầu hiểu tại sao người ta nói *Sông lấp* là bài thơ hay nhất của Tú Xương. Và cũng từ đó, những dòng thơ mộc mạc giản dị mà chất chứa đầy tình cảm, tâm sự của nhà thơ thấm dần vào tâm hồn, vào suy nghĩ của tôi. Dường như quanh đây bao trùm một không khí tĩnh lặng của một đêm khuya, im phăng phắc đến lạ kỳ, đến nỗi tiếng ếch ngoài đồng nhỏ thôi, văng vẳng thôi mà nghe như gằn sát bên tai, đến nỗi một cái “giật mình” rất nhẹ của tác giả cũng đủ làm cho người đọc phải “giật mình” theo. Trong khung cảnh ấy, một con người giật mình thức giấc vì một sự nhầm lẫn có lẽ là rất buồn, buồn thương, tiếc nuối “tiếng ai” mỗi đêm gọi dò sang sông bây giờ nào còn đâu, thay vào đó là tiếng ếch kêu ngoài đồng xa vọng lại mà khi giữa cơn mê trong giấc ngủ, tác giả ngỡ là tiếng gọi dò quen thuộc trước kia. Chắc hẳn ông quên rằng ông Vị Hoàng nay đã bị lấp lại rồi, làm gì còn tiếng gọi dò. Quên rồi hay là ông cố quên, cố tìm lấy chút dư âm xa xưa trong tiếng ếch vọng văng vẳng giữa đêm khuya. Lòng dâng trào một nỗi xót xa, nuối tiếc với nỗi lòng của tác giả trước cái đổi thay của dòng sông quê hương mới ngày nào dòng nước trong mát còn chảy hiền hòa soi bóng những hàng cây chung quanh, bây giờ đã bị lấp phẳng lì, không còn chút dấu vết cũ: “Chỗ làm nhà cửa chỗ trồng ngô khoai”. Chắc hẳn sau khi “giật mình còn tưởng tiếng ai gọi dò”, thực tại đã kéo ông ra khỏi sự nhầm lẫn và trở về quá khứ ngọt ngào. Trần Tế Xương đã phải nén một tiếng thở dài, buồn lắm, thương lắm mà cũng tiếc lắm chứ khi không chỉ một dòng sông Vị Hoàng, có thể còn nhiều dòng sông khác nữa, thậm chí cả cái xã hội nhỏ bé này cũng đã thay đổi. Không biết còn có ai tiếc nhớ một thời đã qua hay

không. Tôi ao ước mình có thể hòa nhập vào dòng tư tưởng của Trần Tế Xương để có thể cùng ông thở than, tiếc nuối. Nếu nói là cảm nhận hoàn toàn mọi suy nghĩ, tình cảm của tác giả trong *Sóng lấp* tôi nghĩ rằng mình chưa được như thế, có chăng chỉ là chút xúc cảm nhỏ bé và bất chợt đến trong lòng chứ làm sao tôi có thể hiểu hết tất cả được.

Tiếng người gọi đò trong *Sóng lấp* dường như vẫn còn vang vọng, vắng vắng trong tâm trí tôi. Sức gợi cảm của bài thơ đặc biệt là câu thơ cuối thật hơn sức tưởng tượng của tôi rất nhiều. Đọc hết bài thơ, tôi mang một tâm trạng xót xa, buồn mênh mang với tâm sự của tác giả. Tôi tiếc mình không thể dùng lời lẽ để diễn tả hết những cảm xúc của mình, để nói cho hết cái hay, cái đẹp, cái xây sắc của bài thơ. Chỉ biết là *Sóng lấp* đã cho tôi một ấn tượng mới về nhà thơ của non Côi sông Vị.

Nguyễn Hoàng Nguyên Tú – Lớp 11c2
Trường THPT Châu Văn Liêm, Cần Thơ